

UCHWAŁA NR XX/114/2016
RADY GMINY BUKOWSKO
z dnia 23 maja 2016 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),

Rada Gminy Bukowsko

uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2019, stanowiący załącznik do uchwały.

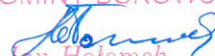
§ 2

Wykonanie programu powierza się Wójtowi Gminy Bukowsko.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BUKOWSKO**

Jan Hołomek

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2016-2019**

Bukowsko 2016

Spis treści

1. Wstęp.....	3
1.1 Rodzaje przemocy i formy zachowań agresywnych.....	4
1.2 Skutki przemocy w rodzinie.....	4
2. Podstawa prawna programu.....	5
3. Adresaci programu.....	5
4. Diagnoza zjawiska przemocy.....	5
4.1 Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego.....	6
4.2 Skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Bukowsko.....	6
5. Cele programu, obszary działania, wskaźniki, instytucje i podmioty realizujące program.....	7
5.1 Cel główny programu.....	7
5.2 Cele szczegółowe programu.....	7
5.3 Obszary działań.....	8
6. Sposób realizacji programu.....	12
6.1 Zarządzanie programem.....	12
6.2 Monitorowanie i ewaluacja.....	12
6.3 Finansowanie programu.....	13
7. Zakończenie.....	13

Załącznik do Uchwały Nr XX/114/2016
Rady Gminy w Bukowsku
z dnia 23 maja 2016 roku

1. WSTĘP

Przemoc jako forma zachowań społecznych towarzyszy człowiekowi od zawsze i dotyka każdą sferę życia człowieka: osobistą, społeczną, gospodarczą, polityczną. Sposób postrzegania zjawiska przemocy spleciony jest nierozdzielnie z procesem demokratyzacji życia, którego przejawem jest prawo do nietykalności osobistej. Przemoc jest zjawiskiem powszechnie spotykanym w życiu społecznym. Może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21].

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych,

tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasal, 2005, s. 16–19].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36–37]. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę.

Czysta przemoc nie dba o cel, jakim jest „człowiek i jego godność”, czyni z niego narzędzie do osiągania własnych celów.

1.1 Rodzaje przemocy w rodzinie i formy zachowań agresywnych

- **przemoc fizyczna** – są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień,
- **przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,
- **przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy,
- **przemoc ekonomiczna** – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy. (D. Kubacka - Jasiecka, A. Lipowska – Teutsch, Wobec przemocy, Kraków 1997, s. 36)

1.2. Skutki przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń”(J.A Malinowski, Pętla przemocy 1996, nr 9)

2. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.) nakłada na gminy obowiązek tworzenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487).

3. ADRESACI PROGRAMU

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Bukowsko ukierunkowany na zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności działań w tym kierunku, pogłębienie form wsparcia dla ofiar przemocy, oddziaływanie edukacyjne na sprawców przemocy. Celem Programu jest także zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz podnoszenie profesjonalizmu osób zajmujących się udzielaniem pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie

4. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY

Działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie koordynuje Zespół Interdyscyplinarny powołany w 2011 roku.

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji:

- a) Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowsku,
- b) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bukowsku,
- c) Posterunku Policji w Bukowsku,
- d) Zespołu Opieki Zdrowotnej w Bukowsku
- e) Zespołu Szkół w Bukowsku

4.1 Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynowanie działań w/w instytucji oraz specjalistów instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności przez:

- a) Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- b) Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie

- c) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- d) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
- e) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.

4.2 Skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Bukowsko

Do końca 2015 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 47 Niebieskich Kart A

Tabela 1. Liczba formularzy „Niebieska karta-A” przekazanych do Zespołu interdyscyplinarnego.

Rok	2012	2013	2014	2015	razem
Liczba wszczętych procedur „Niebieska karta”	15	8	6	18	47

Źródło: GOPS Bukowsko- Ankieta dot. zjawiska przemocy w rodzinie – dane za lata 2012-2015

Z powyższych danych wynika, że w roku 2012 sporządzonych zostało 15 „Niebieskich Kart”. W latach 2013-2014 liczba ta zmalała, natomiast w 2015 r. wzrosła do 18 kart.

Tabela 2. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie.

Rok	Ogółem osoby poszkodowane	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
2012	29	16	4	9
2013	34	20	2	12
2014	45	25	3	15
2015	49	20	9	20
Razem	157	81	18	56

Źródło: GOPS Bukowsko- Ankieta dot. zjawiska przemocy w rodzinie – dane za lata 2012-2015

Z powyższych danych statystycznych wynika, że w okresie 2012-2015 w wyniku przemocy domowej zostało poszkodowanych 157 osób, w tym 81 kobiet, 18 mężczyzn i 56 dzieci. Największą grupę poszkodowanych stanowią kobiety.

Ponadto dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowsku pozwalają na sformułowanie następujących dodatkowych wniosków:

- a) Na terenie Gminy Bukowsko występują wszystkie formy przemocy tj. fizyczna, psychiczna, seksualna oraz zaniedbanie. Najczęściej stosowaną formą przemocy jest przemoc fizyczna.
- b) Wśród sprawców przemocy dominują mężczyźni. Ofiarami przemocy w przeważającej mierze są kobiety.
- c) Najczęstszą przyczyną przemocy był alkohol. Wśród innych przyczyn wystąpiły zaburzenia psychiczne oraz typ osobowości.
- d) Większość ofiar przemocy na terenie Gminy Bukowsko nie szukała pomocy.
- e) Ofiary przemocy doświadczyły pomocy prawnej, socjalnej i pedagogicznej. Zdecydowanie brak jest wsparcia psychologicznego.
- f) W większości działania wspierające ofiary przemocy prowadziły do poprawy sytuacji w rodzinie, ale jedynie do poprawy częściowej.
- g) Dane Ośrodka wskazują, że wśród przyczyn bierności ofiar przemocy dominuje lęk, wstyd, stereotypy panujące w środowisku, trudności w samodzielnym utrzymaniu się oraz współzależnienie od sprawcy.

5. CELE PROGRAMU, OBSZARY DZIAŁANIA, WSKAŹNIKI, INSTYTUCJE I PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM

5.1 Cel główny programu

Celem głównym jest: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, jak również zwiększenie skuteczności i dostępności wszechstronnej pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc

5.2 Cele szczegółowe programu

Kontynuacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie Gminy Bukowsko w celu szybkiego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy, zatrzymania przemocy oraz realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb, poprzez zadania Zespołu:

- kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej, przyjmowanie zgłoszeń, uruchamianie procedur w celu powstrzymania przemocy,
- opracowanie strategii postępowania wobec ofiar i sprawców przemocy,

- monitorowanie rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie,
- analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mających związek z przemocą,
- występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art.2 pkt.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- przygotowanie i udostępnienie materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnych,
- ułatwianie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy
- publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowsku informacji o lokalnym systemie wsparcia i pomocy dla osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,
- zapewnienie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy (prowadzenie pracy socjalnej z indywidualnym przypadkiem),
- zwiększenie dostępu ofiar przemocy do pomocy prawnej, psychologicznej i pedagogicznej.

5.3 Obszary działań

Obszar : Profilaktyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie dostępności oraz skuteczności pomocy dla rodzin, w których występuje przemoc.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Bukowsko,
- podniesienie świadomości i poziomu wiedzy mieszkańców gminy Bukowsko w zakresie instytucji udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą,
- zwiększenie dostępności i pomocy na rzecz osób doświadczających przemocy,
- wdrożenie systemowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Bukowsko.

Działania:

- diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Bukowsko, ustalenie liczby rodzin zagrożonych przemocą,
- prowadzenie lokalnej kampanii społecznej np. plakaty, ulotki, broszury, artykuły w gazecie lokalnej,

- monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bukowsko,
- podniesienie wiedzy oraz świadomości społecznej dotyczącej przyczyn i skutków przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań mających na celu uwrażliwienie mieszkańców gminy na problem przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa służące wzmocnieniu opiekuńczo – wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Wskaźniki:

- liczba spotkań organizacyjnych dla mieszkańców gminy i instytucji udzielających pomocy rodzinie, pracujących z dzieckiem i rodziną
- liczba materiałów informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy, a także instytucjach udzielających pomocy rodzinie w kryzysie
- liczba informacji prasowych przekazywanych do gazety lokalnej
- liczba osób, które skorzystały z poradnictwa,
- liczba osób, które potwierdzą, że w wyniku uczestnictwa w poszczególnych działaniach ich wiedza uległa poprawie,
- liczba osób zajmujących się działalnością z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy, które podniosły swoje kwalifikacje zawodowe,
- liczba instytucji prowadzących zajęcia wychowawczo – profilaktyczne z dziećmi i młodzieżą,
- liczba uczestników zajęć wychowawczo – profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

Instytucje, podmioty realizujące działania

- Urząd Gminy Bukowsko, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bukowsku, Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowsku,
- Szkoły i placówki oświatowe, przedszkola,
- Placówki służby zdrowia,
- Posterunek Policji w Bukowsku,
- Prokuratura Rejonowa w Sanoku
- Sąd i kuratorskie służby sądowe,
- inne instytucje.

Obszar: Działania na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Cel główny: zwiększenie dostępności podniesienie skuteczności działań ochronnych na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie wiedzy oraz świadomości społeczeństwa na temat instytucji niosących pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie a także form udzielanej pomocy
- zapewnienie pomocy, wsparcia oraz bezpiecznego schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Działania:

- doskonalenie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz pokrzywdzonych przemocą w rodzinie,
- zwiększenie dostępności do informacji w zakresie możliwości i form pomocy tj. psychologicznej, medycznej, prawnej, socjalnej, zawodowej oraz rodzinnej.
- zapewnienie osobom doznającym przemocy całodobowych miejsc w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar przemocy w Lesku.
- prowadzenie działań terapeutycznych dla pokrzywdzonych
- działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających z form pomocy proponowanych przez gminę Bukowsko,
- liczba osób korzystających ze specjalnego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar przemocy w Lesku,
- liczba palcówek udzielająca pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- liczba udzielanych porad, konsultacji a także innych form pomocy,
- liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego
- liczba różnego rodzaju materiałów informacyjnych (ulotek, plakatów, informacji) dotyczących podmiotów świadczących pomoc osobom doznającym przemocy,
- liczba osób, które uważają, że w wyniku uzyskanej pomocy ich sytuacja życiowa uległa poprawie

Instytucje/podmioty realizujące działania

- Urząd Gminy w Bukowsku, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowsku
- Posterunek Policji w Bukowsku,
- Prokuratura Rejonowa w Sanoku
- Placówki służby zdrowia
- Sąd, kuratorskie służby sądowe
- Kościoły, związki wyznaniowe,
- Szkoły i placówki oświatowe

Obszar: Podniesienie kompetencji służb realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel główny :

Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz jakości i dostępności świadczonych usług w tym zakresie poprzez podniesienie kwalifikacji zawodowych .

Cele szczegółowe:

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pracujących ze sprawcami przemocy jak i osobami doświadczającymi przemocy
- zapewnienie możliwości doskonalenia zawodowego osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie wczesnego diagnozowania przemocy w rodzinie
- wprowadzenie systemu wsparcia dla osób pracujących ze sprawcami przemocy oraz pokrzywdzonymi przemocą,
- poprawa sprawności i jakości świadczonych usług w rodzinach dotkniętym problemem przemocy w rodzinie

Wskaźniki

- liczba realizowanych szkoleń dla osób pracujących z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie, nauczycieli, wychowawców, pedagogów, pracowników instytucji pomocy społecznej oraz służby zdrowia.
- liczba uczestniczących w szkoleniach
- liczba osób podnoszących kwalifikacje zawodowe

Instytucje /podmioty realizujące działania:

- Urząd Gminy w Bukowsku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowsku, Zespół Interdyscyplinarny
- Sąd, Prokuratura
- Posterunek Policji w Bukowsku
- Szkoły i placówki oświatowe

6. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2019 będzie miał charakter interdyscyplinarny i realizowany będzie przez wszystkie podmioty zobowiązane do podejmowania działań na rzecz rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie.

Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres 4 lat.

Podejmowane działania będą miały charakter:

- edukacyjny- rozpowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy
- profilaktyczny- zapobieganie, opracowanie wczesnej diagnozy
- wspierający- polegający na współpracy, wymianie wzajemnych doświadczeń, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji
- pomocowy- specjalistyczne poradnictwo, działania profilaktyczne, informacyjne dotyczące możliwości udzielania pomocy.

6.1 Zarządzanie programem

Zobligowanym do zarządzania programem będzie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołany przez Wójta Gminy Bukowsko.

Posiedzenia Zespołu będą się odbywać raz na 3 miesiące celem:

- prowadzenia bieżącego monitoringu,
- wymiany informacji i doświadczeń
- inicjowanie poszczególnych działań zawartych w harmonogramie
- ustalenie potrzeb finansowych związanych z dalszą realizacją programu

6.2 Monitorowanie i ewaluacja

Niniejszy program będzie monitorowany co rok w celu ustalenia

- czy działania zaplanowane w programie są realizowane
- czy zadania ujęte w harmonogramie są realizowane w ustalonych terminach.

W celu zbadania efektów programu raz w roku oraz za zakończenie realizacji programu zostanie przeprowadzona ewaluacja w formie:

- Sprawozdania Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego
- Protokołów z zebrań Zespołu Interdyscyplinarnego.

6.3 FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania programu będą środki budżetu Gminy Bukowsko, dotacja oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

7. ZAKOŃCZENIE

Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw jak też dóbr osobistych człowieka. Niestety przemoc w rodzinie występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań w celu zmniejszenia skali tego zjawiska. Wręcz przeciwnie trzeba każdego dnia podejmować wysiłek ukierunkowany na zapobieganie temu zjawisku i udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń uniknąć (J. Wawrzyniak, socjologiczne i psychologiczne aspekty przemocy, Łódź 2007, s. 36)

Podsumowując – przemoc poniża, rodzi nienawiść, powoduje cierpienie i nieobliczalne szkody. W celu przeciwdziałania przemocy należy przede wszystkim kształtować obraz świata, w którym gardzi się przemocą, rozwijać kompetencje społeczne, uczyć asertywności, tolerancji oraz tworzyć atmosferę życzliwości i przyjaźni.

Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Bukowsko przyczyni się do osiągnięcia wytyczonych celów.